

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Střední Čechy

Inspekční zpráva

Základní škola Milovice, okres Nymburk

Školská 112, 289 23 Milovice

Identifikátor školy: 600 080 696

Zřizovatel: Město Milovice, 5. května 71, 289 23 Milovice

Okresní úřad Nymburk, nám. Přemyslovců 163, 288 28 Nymburk

Termín konání orientační inspekce: 8. - 12. leden 2001

Čj.	036 24/2001 - 2453
Signatura	oc6cu114

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Úplná základní škola s právní subjektivitou. Ke dni konání inspekce bylo ve škole zapsáno 388 žáků umístěných v 18 třídách. V důsledku toho, že v bývalém vojenském prostoru je modernizován velký počet bytů, dochází k neustálému nárůstu počtu obyvatel (z 2 274 v roce 1997 na 3 651 v roce 1999) a tím i dětí ve škole (ve šk. r. 1997/1998 měla škola 254 žáků). S nárůstem počtu dětí stoupají i nároky na prostory a vybavení základní školy a zejména na zajištění kvalitního učitelského sboru. V současné době jsou kapacitní možnosti stávajících školních budov ve starší části města vyčerpány. Zřizovatel školy se proto snaží zrekonstruovat pro potřeby školy objekt bývalého Domu pionýrů ve výše uvedeném sídlišti. Po dokončení první etapy přestavby by v budově měly být tři třídy prvního stupně základní školy, mateřská škola, výdejna stravy a nezbytné sociální zázemí. Termín zahájení provozu 1. září 2001 je však, z finančních důvodů, vážně ohrožen. Přes velké úsilí ředitele školy podporované zřizovatelem (přidělování služebních bytů) se také zatím nedaří získávat učitele s předepsanou odbornou a pedagogickou způsobilostí. Celková odbornost výuky je proto se 43 % nejnižší v tomto okrese. Ve škole se vyučuje dle schváleného vzdělávacího programu Základní škola čj.16 847/96-2 včetně jeho úprav a doplňků schválených pod čj. 25 018/98-22.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Český jazyk

Týdenní hodinová dotace odpovídá zvolenému vzdělávacímu programu. Na základě zápisů v třídních knihách ze školního roku 1999/2000 a ze školního roku 2000/2001 bylo zjištěno porušení učebních osnov v členění učiva do jednotlivých ročníků. Nad jejich rámec bylo v loňském školním roce ve druhém ročníku (II.B) ve 3. a 4. týdnu probíráno učivo *grafická podoba věty*. Toto učivo je úpravou ke vzdělávacímu programu Základní škola z učiva druhého ročníku vypuštěno. V loňském školním roce ve čtvrtém ročníku bylo ve IV.A a ve IV. B ve 3. týdnu probíráno učivo *slova jednoznačná*, ve třídě IV.B ve 40. a 43. týdnu učivo *přímá řeč*. Dále bylo zjištěno porušení učebních osnov v pátém ročníku - v loňském školním roce bylo v V.A ve 28. až 31. týdnu probíráno učivo *skloňování zájmen*, ve 33 a 34. týdnu učivo *skloňování číslovek*. Ve 12. týdnu bylo probíráno učivo *oznámení*, ve třídě V.B ve 12. a 13. týdnu učivo *zpráva a oznámení* a ve 28. a 29. týdnu učivo *skloňování zájmen*. Všechna témata uvedená v tomto odstavci patří do vyšších ročníků. V letošním školním roce bylo ve čtvrtém ročníku (IV.A i IV.B) ve 2. týdnu probíráno učivo *slova jednoznačná* a v pátém ročníku (V.B) ve 13. týdnu učivo *oznámení*. Na druhém stupni bylo v loňském školním roce v šestém ročníku probíráno v pěti vyučovacích hodinách učivo *slovesné třídy*. Toto učivo není zařazeno do osnov českého jazyka ve zvoleném vzdělávacím programu. Časově-tematické plány pro český jazyk učitelé sice zpracovali, ale základem pro jejich tvorbu byly pouze používané učebnice, což v konečném důsledku vedlo k výše uvedeným porušením učebních osnov. Dlouhodobé plánování je proto hodnoceno jako nevyhovující. Aktuální přípravu výuky pojali všichni učitelé zodpovědně.

Český jazyk na prvním stupni vyučuje třináct učitelek. Z toho pouze pět má úplnou odbornou i pedagogickou způsobilost. Tato skutečnost se také projevila na úrovni některých sledovaných hodin. Na druhém stupni vyučují český jazyk dvě učitelky, obě s úplnou odbornou i pedagogickou způsobilostí. Na prvním stupni je personální zajištění nevyhovující, na stupni druhém vynikající, celkově je jen vyhovující.

Materiální zabezpečení výuky bylo na průměrné úrovni. Učitelé měli k dispozici didaktickou techniku, učebnice, pracovní sešity, dostatek informativní literatury, možnost kopírovat pomocné materiály. Ve sledovaných hodinách ale bylo zaznamenáno pouze použití učebnic a předem připravených kopírovaných materiálů. Žádná audiovizuální ani počítačová technika nebyly použity, přestože hardwarové i softwarové vybavení školy využití počítačů umožňuje.

Výukové prostory odpovídaly základním psychohygienickým zásadám. Výzdoba tříd byla (až na výjimky) podnětná, zejména na prvním stupni, kde na stěnách učeben převládaly výtvarné práce žáků a různé nástěnné přehledy pro doplnění výuky českého jazyka. Pouze v několika ze sledovaných hodin, zejména na prvním stupni, učitelky zařazovaly relaxační a pohybové prvky a dbaly na správné držení těla a sezení při psaní.

Podmínky výuky jsou celkově hodnoceny jako průměrné.

Probíraná učební látka většinou navazovala na předcházející učivo, výukové cíle byly až na výjimky zřejmé. V organizaci výuky převládal frontální styl práce s převahou verbálního projevu učitele. Ve většině sledovaných hodin tak byla práce ze strany žáků omezena na pasivní přijímání sdělovaných informací. Pouze výjimečně využívali učitelé činnostních prvků, objevovaly se kooperativní formy práce a byl kladen důraz na aktivní práci žáků prostřednictvím dostatečného množství samostatné práce. Rezervy byly v efektivitě zpětných vazeb a zejména v práci s chybou, která se ve sledovaných hodinách neobjevila vůbec. Nedostatky byly zřejmé i v časovém rozvržení vyučovacích hodin. Zazvonilo uprostřed práce a chyběl čas na patřičné závěrečné shrnutí a vyhodnocení hodiny. Celkově jsou organizace, metody a formy práce hodnoceny jako průměrné.

Motivace, a to jak vstupní, tak i průběžná, byla ve sledovaných hodinách použita málo. Převládajícími motivačními prostředky byly povzbuzování žáků pozitivním slovním hodnocením a jejich vedení k praktické aplikaci učiva. Pouze ojediněle bylo žákům umožněno podílet se na hodnocení vlastní práce, případně se hodnotit navzájem. Klasifikaci známkou a tradiční zkoušení vyučující nepoužili. V některých hodinách na obou stupních tak chyběla jakákoliv forma hodnocení úplně. Celkově vykazuje oblast motivace a hodnocení převahu negativ.

Vztahy mezi žáky a učiteli a mezi žáky navzájem byly na prvním stupni založeny na důvěře a na respektování dohodnutých pravidel. Rušivé projevy žáků byly zaznamenány zejména na druhém stupni. Úroveň komunikativních dovedností žáků je průměrná. Interakce a komunikace ve sledovaných hodinách je hodnocena jako průměrná.

Výuka českého jazyka byla ve dvou sledovaných hodinách celkově hodnocena jako vynikající, v pěti hodinách jako velmi dobrá, v pěti hodinách jako průměrná a v jedné hodině měla citelné nedostatky.

Komplexně posuzovaná kvalita sledované výuky českého jazyka je hodnocena jako průměrná.

Občanská výchova

Ve všech třídách druhého stupně se vyučuje po jedné hodině občanské výchovy týdně. Tomuto předmětu je tedy věnován dostatečný časový prostor. Ze zápisů v třídních knihách vyplývá, že učební plán je dodržen. Nebylo shledáno porušení osnov.

Občanskou výchovu vyučují ve všech ročnících dva učitelé. Jeden má úplnou odbornou i pedagogickou způsobilost pro výuku tohoto předmětu, druhý z učitelů má pouze pedagogickou způsobilost. Personální podmínky výuky občanské výchovy jsou průměrné.

Výuka občanské výchovy probíhala ve standardně vybavených učebnách. Učitelé ve všech ročnících používali v dostatečné míře vedle schválených učebnic také pracovní listy. V žádné ze sledovaných hodin ale nebyla využita audiovizuální technika (video, magnetofon, zpětný projektor apod.) nebo další doplňující literatura. Rovněž použití výpočetní techniky nebylo zaznamenáno. Výukové prostory odpovídaly základním psychohygienickým zásadám.

Podmínky výuky byly hodnoceny jako průměrné.

Úroveň sledovaných hodin byla vyrovnaná. Oba vyučující prokázali dobrou odbornou úroveň, snažili se, formou řízeného rozhovoru, zapojit do práce většinu žáků. Ti však nebyli vždy schopni a ochotni využít tuto příležitost k vyjádření vlastních názorů. Ve všech sledovaných hodinách proto dominovaly verbální projev učitele a frontální práce. Organizace, metody a formy práce jsou hodnocena jako průměrné.

Žáci byli motivováni aktuálním učivem, s odkazem jak na současné politické události, tak i na regionální historii. Přímá klasifikace (zkoušení) nebyla v žádné z hodin zaznamenána. Po odpovědích žáků následovalo pouze dílčí, verbální hodnocení učitele. Motivace a hodnocení byly průměrné.

Interakce a komunikace byly celkově průměrné. Ve sledovaných hodinách učitelé nemuseli řešit žádné zásadní kázeňské problémy. Naproti tomu ale byli nuceni, s ohledem na laxní přístup k výuce některých žáků, věnovat velkou pozornost jejich aktivizaci a motivaci.

Výuka občanské výchovy měla ve dvou hodinách průměrnou úroveň a v jedné hodině citelné nedostatky.

Celkově je úroveň výuky občanské výchovy hodnocena jako průměrná

Matematika

Ve všech ročnících je matematika věnován předepsaný počet vyučovacích hodin týdně. V sedmém, osmém a devátém ročníku je výuka předmětu posílena volitelným předmětem technické kreslení. Podle zápisů v třídních knihách z loňského školního roku došlo na I. stupni školy k částečnému neplnění či přeplňování učebních osnov (např. chybí jakýkoliv zápis o probírání kapitol *Orientace v prostoru* v prvním ročníku, *Orientace v čase* a *Rýsování úseček a měření délek* ve druhém ročníku a naopak bylo probíráno *Písemné sčítání a odčítání*, které patří až do ročníku třetího, ve třetím ročníku chybí zápisy o probírání *Násobek šesti až devíti a automatizaci všech násobek*, což svědčí o tom, že nebyly už v předešlém školním roce respektovány doplňky vzdělávacího programu Základní škola z roku 1996. Ve čtvrtém ročníku bylo zapsáno učivo kapitoly *Přímá úměrnost*, které patří až do ročníku sedmého, v pátém ročníku se žáci učili navíc učivo *Konstrukce pravidelného šestiúhelníka*, *Smíšená čísla*. Písemné časově-tematické plány pro letošní školní rok zpravidla popisují témata užívaných učebnic, jejich zpracování má u jednotlivých učitelek velmi rozdílnou kvalitu. Některé výše uvedené nedostatky v plnění osnov se v nich nevyskytují. Zařazení dílčích témat do jednotlivých ročníků druhého stupně respektuje zásadu návaznosti. Aktuálně probírané učivo ve sledovaných hodinách těmto plánům odpovídalo. Do úrovně přípravy sledovaných hodin se často, přes evidentní snahu všech vyučujících, nepříznivě promítaly podmínky personální (začátečnické chyby, absence vedení nekvalifikovaných učitelů) i podmínky materiální (nedostatek názorných pomůcek a dalších materiálů k výuce). Lepší stav byl zaznamenán ve třídách prvního stupně. Mezi učitelkami celkem dobře funguje spolupráce, společně tvoří časově-tematické plány, vzájemně si pomáhají. Dlouhodobé a aktuální plánování výuky bylo celkově hodnoceno průměrně.

Personální podmínky pro výuku tohoto předmětu jsou velmi špatné, s citelnými nedostatky. Na prvním stupni se učí celkem 62 hodiny matematiky, z toho jen 22 hodiny vyučují učitelky

s odbornou a pedagogickou způsobilostí pro výuku na prvním stupni. Nekvalifikované učitelky mají zpravidla ukončené středoškolské vzdělání (střední pedagogickou školu, gymnázium, rodinnou školu), v pátém ročníku učí učitelka s vysokoškolským vzděláním pro učitele odborných předmětů střední školy. Ve třídách druhého stupně je matematika vyučována ve všech dvaceti vyučovacích hodinách učitelkami bez odborné a pedagogické způsobilosti pro výuku tohoto předmětu, a to i přesto, že ve škole pracují dva učitelé, kteří podmínky odborné a pedagogické způsobilosti pro tuto výuku splňují. Obě učitelky mají ukončené vysokoškolské vzdělání (neučitelský studijní obor), jedna z nich zahájila doplňkové pedagogické studium. V oboru se obě účastní dalšího vzdělávání jen podle nabídky okresních akcí.

Materiální podmínky jsou podprůměrné. Na druhém stupni není pro výuku předmětu vyčleněna odborná pracovna, vyučování probíhá zpravidla v kmenových třídách či v pracovně fyziky, v níž jsou některé nástěnné materiály matematice věnovány. Prostředí v některých třídách prvního stupně bylo pro výuku matematiky velmi podnětné (k dispozici různé žákovské či demonstrační pomůcky a nástěnné materiály), v jiných třídách nebylo pro tuto výuku nijak upraveno. Podle inventární knihy a skutečného stavu kabinetu matematiky nebylo vybavení pomůckami již dlouhou dobu významnějším způsobem inovováno. Pro zefektivnění výuky chybí ve třídách didaktická technika. Přestože je ve škole pracovna výpočetní techniky s nákladným dataprojektorem, k výuce matematiky není v širší míře použitelná (osm PC, minimální programové vybavení). Žáci pracují s učebnicemi, které MŠMT ČR povolilo k užívání. Jen některé třídy na druhém stupni mají k dispozici matematické tabulky.

Začlenění předmětu do rozvrhu hodin odpovídá psychohygienickým požadavkům na tvorbu rozvrhu, respektuje náročnost tohoto předmětu. Členění výuky ve sledovaných hodinách ve třídách prvního stupně bylo zpravidla promyšlené, vyučovací metody více či méně pestré. Jen některé učitelky mladších žáků sledovaly a opravovaly držení těla žáků při psaní. Ojedinele byly do zhlédnutých hodin zařazeny relaxační prvky. Ve třídách druhého stupně byly vyučovací hodiny zpravidla tematicky i metodicky monotónní, pro žáky spíše únavné. Časté bylo dlouhé procvičování mechanických výpočtů. Psychohygienické podmínky pro výuku matematiky byly v rámci školy jen průměrné.

Struktura vyučovacích hodin ve třídách prvního stupně odpovídala zpravidla výukovým cílům, byla metodicky pestřejší, v některých hodinách bylo využito didaktických her (s převahou soutěživých prvků nad kooperativními). Žákům bylo poměrně často umožněno pracovat individuálním tempem, pro rychlejší z nich byla připravena další práce navíc. Na druhém stupni se v některých hodinách projevovala nezkušenost a určitá organizační bezradnost nekvalifikovaných učitelek, přestože jejich snaha podávat co nejlepší výkon byla evidentní. Nové poznatky předávaly žákům zpravidla jako hotová fakta. Výuka se většinou odehrávala ve formě různě organizované frontální práce, zpravidla bez využití názorných pomůcek či pomocných materiálů, bez diferenciací, bez zohlednění individuálních potřeb a schopností žáků, chyběly kooperativní techniky učení. Pro aktivní samostatné učení žáků nebyl vytvořen dostatečný prostor. Některé učitelky neznají metodiku práce s chybou. K chybám přistupovaly jako k negativnímu jevu a neuměly je využít. Nezkušenost se také projevovala v reakci učitelek na aktuální situaci ve třídě a při zajišťování zpětné vazby. Žáci nebyli důsledně vedeni k práci se základními informačními zdroji (vlastní sešit, učebnice, tabulky vzorců). V některých hodinách byly zaznamenány také drobné věcné chyby či terminologické nedostatky. Z hlediska organizace, užívaných metod a forem práce se ve sledované výuce objevovala citelně slabá místa.

Ve výuce žáků prvního stupně učitelky zpravidla využívaly vstupní i průběžné motivační metody. Prověřování výsledků učení probíhalo uceleně, frontální zkoušení bylo většinou

promyšlené a sledovalo jasný cíl. Ve třídách druhého stupně neuměly učitelky žáky dostatečně motivovat. Prověřování výsledků učení bylo nejčastěji prováděno písemnou formou (ve dvou třídách byla zadána písemná kontrolní práce), případně frontálním hromadným opakováním výchozích znalostí, na něž bylo třeba v další výuce navázat. Otázky kladené žákům byly částečně zaměřovány také na pochopení vztahů a souvislostí či na aplikaci učiva. Ve sledovaných hodinách probíhalo verbální hodnocení výkonů žáků učitelkou, v některých hodinách žáci hodnotili sami sebe či svého spolužáka. Zákonní zástupci žáků druhého stupně dostávají poměrně málo informací o průběhu a výsledcích vzdělávání prostřednictvím žákovských knížek (spíše nízká četnost, často v zápise chybí, z čeho byl žák konkrétně zkoušen). Úroveň motivace a hodnocení žáků byla hodnocena průměrně.

Probíhající komunikace mezi učitelkami a žáky prvního stupně zpravidla svědčila o vzájemné důvěře a dobrých vztazích. Žáci projevovali o matematiku zájem. V některých hodinách chyběla diferenciací v četnosti a náročnosti úkolů, individuální přístup nejen k zaostávajícím, ale i k nadaným žákům. Na druhém stupni byli žáci vedeni ke slovnímu komentování své práce na tabuli, k přiměřenému odborně a věcně správnému vyjadřování, k využívání matematické symboliky. Většina žáků však měla k výuce matematiky spíše negativní vztah, který se projevoval pasivitou. Učitelky hrály ve třídě vždy výrazně dominantní roli. Proto byla úroveň spolupráce a komunikace mezi žáky navzájem a mezi žáky a učiteli hodnocena jen průměrně.

Výuka matematiky byla sledována v devíti třídách prvního stupně a ve čtyřech třídách druhého stupně. Na prvním stupni bylo pět vyučovacích hodin hodnoceno celkově velmi dobře, dvě průměrně, dvě byly podprůměrné. Na druhém stupni byly ve všech hodinách citelnější nedostatky.

Celková úroveň sledované výuky matematiky ve škole byla podprůměrná. Citelně slabá místa byla zaznamenána zejména ve výuce vedené učitelkami bez odborné a pedagogické způsobilosti.

Fyzika a chemie

Předepsaná časová dotace obou předmětů byla ve všech ročnících dodržena. Fyzika i chemie se učí ve všech ročnících vždy dvě hodiny týdně. Časově-tematické plány fyziky však dosud nevycházejí z učebních osnov realizovaného vzdělávacího programu, ale kopírují používané učebnice. Zejména plán učiva pro šestý ročník nerespektuje návaznosti a vztahy, které jsou definovány novým vzdělávacím programem Základní škola. V plánování výuky chemie nebyly zjištěny nedostatky. Aktuální příprava na sledované hodiny byla promyšlená a zodpovědná. Celkově bylo plánování hodnoceno průměrně.

Fyziku a chemii vyučují dvě učitelky, které mají vysokoškolské vzdělání neučitelského směru. Jedna absolvovala doplňkové studium, kterým splňuje podmínky pedagogické a odborné způsobilosti pro výuku odborných předmětů střední školy, druhá doplňkové studium zahájila. Obě tedy nesplňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti předepsané pro učitele šestého až devátého ročníku základní školy.

Materiálně-technické podmínky pro výuku fyziky jsou podprůměrné, pomůcky jsou zastaralé, ve velmi špatném stavu. Pro žákovské praktické činnosti nejsou k dispozici ani nejzákladnější žákovské soupravy (většina souprav je neúplná, mnoho pomůcek, které jsou ve stavu kabinetu, je nefunkčních). Vybavení pro výuku chemie je průměrné. Ve škole jsou zřízeny odborné pracovny fyziky a chemie. Jejich vybavení se prakticky neliší od vybavení kmenových tříd, výhodou je sousedství příslušného kabinetu. Prostředí je k výuce částečně přizpůsobeno obsahovou náplní nástěnné výzdoby. Ve výuce není dosud ve větší míře využívána výpočetní

technika (jen velmi omezené programové vybavení). Žáci měli k dispozici pro oba předměty povolené učebnice. Základní informativní materiály (sady tabulek F, CH) byly vydány jen žákům nejstarších ročníků.

Psychohygienické požadavky na výuku byly ve většině sledovaných hodin respektovány, výuka byla zpravidla dobře a vhodně členěna. Málo bylo pamatováno na střídání metod a forem práce. Psychohygienické podmínky byly hodnoceny průměrně.

Sledované vyučovací hodiny byly zčásti věnovány opakování a upevňování již probraného učiva a také vyvozování nové látky. Učitelky se snažily u žáků budovat komplexnější vědomosti, vedly žáky k aplikování učiva. Jen do jedné vyučovací hodiny chemie byly zařazeny demonstrační pokusy. Praktické činnosti žáci neprováděli. Výuka probíhala zásadně frontálně. Organizace, metody a formy výuky byly podřízeny nedostatečným materiálním podmínkám. Vzhledem k nim byly hodnoceny průměrně.

Ve zhlédnutých hodinách většinou byla zařazena vstupní i průběžná motivace (motivační výzvy, propojení učiva s praxí, ...). Žákům kladené otázky byly zaměřeny nejen na pamětní zvládnutí učiva, ale týkaly se také vztahů a souvislostí s ostatními předměty a s praxí. Podle zápisů v žákovských knížkách byli zákonní zástupci žáků informováni o průběhu a výsledcích vzdělávání ve fyzice dosud jen málo, v chemii dostatečně. Žáci ve sledované výuce nedostali příliš příležitostí k sebehodnocení či k hodnocení práce ostatních. Hodiny byly učitelkami většinou řádně ukončeny, nechybělo hodnocení, začlenění nových poznatků do systému předchozích. Úroveň motivace a hodnocení žáků byla průměrná.

Ve sledovaných hodinách v šestém až osmém ročníku se žáci snažili vyhovět požadavkům učitelek, byli ukáznění, ale spíše pasivní (zejména dívky, na které se obě učitelky se svými podněty a dotazy obracely jen velmi zřídka). V jedné z hodin chemie se nepodařilo učitelce vyřešit výraznou nekázeň žáků devátého ročníku, čímž se účinnost vyučovací hodiny zcela vytratila. Pro rozvoj komunikace a spolupráce mezi žáky navzájem bylo ve sledovaných hodinách jen minimum příležitostí. Úroveň spolupráce a komunikace mezi žáky navzájem a mezi žáky a učitelkami byla celkově hodnocena průměrně, negativní zjištění narůstala s věkem žáků.

Výuka fyziky byly sledována ve třech třídách. Jedna hodina byla celkově hodnocena velmi dobře, jedna průměrně, v jedné byla citelně slabá místa. Výuka chemie byla zhlédnuta ve dvou hodinách, jedna byla celkově hodnocena velmi dobře, ve druhé převažovala negativní zjištění.

Sledovaná výuka fyziky a chemie měla průměrnou úroveň.

Přírodověda, přírodopis

Předmětům bylo vyučováno, v souladu s učebním plánem, ve dvou hodinách týdně. Časově-tematický plán přírodopisu má velmi dobrou úroveň, požadavky osnov jsou plněny. Kontrolou třídních knih za šk. r. 1999/2000 bylo zjištěno, že ve čtvrtém a pátém ročníku nebylo v hodinách přírodovědy probráno povinné učivo *výchova ke zdraví*. Tato látka není zatím zahrnuta do učebních plánů uvedených ročníků ani v tomto školním roce. Aktuální příprava vyučujících na jednotlivé hodiny byla za daných materiálních podmínek (viz níže) velmi dobrá. Vzhledem k výše uvedenému nedostatku je však celková úroveň plánování a přípravy pouze průměrná.

Hospitace byly provedeny v sedmi hodinách u čtyřech vyučujících. Tři z nich neměly předepsanou pedagogickou a odbornou způsobilost. Personální podmínky výuky na prvním stupni jsou vyhovující, na druhém stupni vynikající, celkově průměrné.

Výuka přírodopisu na druhém stupni probíhala v odborné pracovně, hodiny přírodovědy na prvním stupni v kmenových třídách. Ve vybavení kabinetu přírodopisu převažují zastaralé,

nebo rozbité trojrozměrné pomůcky. K částečnému zlepšení této situace došlo v uplynulém roce nákupem nových výukových obrazů. Během konání inspekce byla do kabinetu dodána další nová názorná pomůcka k výuce anatomie člověka. Technický stav pomůcek (vah a závaží) použitých v jedné hodině přírodovědy na prvním stupni nnesvědčil o dobré péči o pomůcky ze strany správce příslušného kabinetu. Audiovizuální didaktickou techniku využila pouze jedna z vyučujících. Materiálně-technické podmínky výuky byly ve sledovaných hodinách průměrné.

Prostředí a vybavení tříd odpovídaly technickým hygienickým normám. Vyučující dodržovaly zásady duševní hygieny především tím, že žáky nestále podněcovaly k aktivnímu učení, k samostatnému uvažování, pozorování, formulování vlastních závěrů. Vhodným způsobem žákům dodávaly sebedůvěru, podporovaly jejich přirozenou zvědavost a správným způsobem reagovaly na chyby žáků. Ti také měli příležitost k samostatnému rozhodování (příprava referátu, práce u tabule). Vyučující tým vytvořily ve třídách pro učení velmi příznivou pracovní atmosféru. Přes jejich velkou snahu však s nimi spolupracovala vždy jen menší část třídy. Další chybou z hlediska mentální hygieny byla absence vnitřní diferenciacce nároků na žáky v různých částech vyučování (např. při zadání prověrek, domácích přípravy, atd.). Psychohygienické podmínky výuky byly celkově velmi dobré.

Všechny hodiny měly stejnou, kombinovanou strukturu. Rozhovor se žáky zaměřený na rozvoj již zmíněných základních myšlenkových operací byl téměř jedinou použitou vyučovací metodou, ve dvou hodinách doplněnou o výklad nové látky a demonstračními metodami. Zásada názornosti byla uplatňována téměř výlučně za pomoci obrazového materiálu. Z hlediska organizačních forem se jednalo pouze o hromadnou výuku. Opakovaně se vyskytovalo nesprávné časové rozvržení vyučovacích jednotek. V jejich závěru nezbyval čas na závěrečné opakování, shrnutí a strukturování učiva. Zápisy z hodin měly formální charakter a s výjimkou dvou hodin byly žáky pouze pasivně opisovány z tabule. Organizace, metody a formy výuky měly ve sledovaných hodinách celkově pouze průměrnou úroveň.

Kromě motivačních činitelů uvedených v odstavci o duševní hygieně povzbuzovaly vyučující žáky k aktivnímu učení zařazováním didaktických her, zdůrazňováním využití učiva v praktickém životě, seznamováním žáků s různými zajímavostmi souvisejícími s probíranou látkou, častými pochvalami i za jednotlivé odpovědi. V jedné hodině vyučující velmi dobře využila k motivaci hodnocení výsledků jednotlivých žáků ve vztahu k hodnocení práce skupin. Menší pozornost věnovaly vyučující motivaci v úvodu hodin a závěrečnému hodnocení splnění cíle hodiny a práce žáků. Dílčí nedostatky v oblasti motivace a hodnocení se vyskytovaly v těch hodinách, kde vyučující neprovedly celkové hodnocení výsledků prověrek, nebo byli pochváleni pouze ti žáci, kteří zvládli dobře celý úkol. V oblasti motivace a hodnocení převládala ve sledovaných hodinách pozitivní zjištění. Její celková úroveň byla spíše nadprůměrná.

Komunikativní dovednosti žáků měly úroveň odpovídající jejich věku a použitým vyučovacím metodám. Nejlepší byla v pátých třídách, nejhorší ve vyšších třídách druhého stupně. Žáci dodržovali stanovená pravidla chování. Ke vzájemné spolupráci při řešení úkolu měli příležitost pouze v jedné hodině.

Všechny vyučující měly k žákům velmi pěkný vztah, (což se nedá říci v opačném případě o některých žácích druhého stupně), jsou trpělivé, taktní v jednání, jdou žákům příkladem ve společenském vystupování. Rovněž jejich verbální i neverbální komunikace byla velmi dobrá. Oblast interakce a komunikace měla, vzhledem k tomu, že většina hodin byla sledována na prvním stupni, velmi dobrou úroveň.

Výuka uvedených předmětů byla ve čtyřech hodinách hodnocena jako velmi dobrá, ve třech hodinách jako průměrná.

Celkově byla úroveň výuky přírodovědy a přírodopisu ve sledovaných hodinách spíše nadprůměrná.

Tělesná výchova

Předmětu je vyučováno ve všech ročnících ve dvou hodinách týdně. Tematický plán výuky chlapců druhého stupně nebyl rozpracován do jednotlivých ročníků či skupin. Nejsou v něm zařazena témata *Rytmické a kondiční gymnastické činnosti s hudbou, tanec a úpoly*. Ze zápisů v třídních knihách za šk. r. 1999/2000 vyplývá, že nebyla se žáky druhého stupně prováděna v žádné formě *Turistika a pobyt v přírodě*. V ostatních tematických plánech a v přípravě na vyučování nebyly zaznamenány výraznější nedostatky. Kromě zájmového útvaru sportovní hry ve čtvrtém ročníku není učební plán rozšířen o žádné další volitelné či nepovinné předměty se sportovním zaměřením. Pravidelné plavecké výcviky žáků druhého až čtvrtého ročníku, lyžařské výcviky žáků sedmého a osmého ročníku a kurzy dopravní výchovy žáků čtvrtého ročníku jsou organizačně zajišťovány mimo sídlo školy. Za příznivého počasí mají žáci možnost spontánních pohybových aktivit na školním hřišti. Mimoškolní sportovní činnost žáků školy je popsána v následující části zprávy (viz další významná zjištění). Plánování a příprava výuky měly celkově průměrnou úroveň.

Jedna ze sedmi vyučujících měla předepsanou odbornou a pedagogickou způsobilost pro výuku předmětu na prvním stupni základní školy, další učitel splňoval tyto kvalifikační předpoklady pro výuku předmětu na střední škole, tři vyučující absolvovaly střední pedagogickou školu (obor vychovatelství) a dvě vyučující měly pouze všeobecné středoškolské vzdělání. Personální podmínky výuky proto mají, dle vyhlášky MŠMT ČR č. 139/1997 Sb., o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků a o předpokladech kvalifikace výchovných poradců, citelně slabá místa. Ve čtyřech hospitovaných hodinách však tato skutečnost neměla negativní vliv na kvalitu výuky.

Velikost a vybavení školní tělocvičny neumožňují plnit osnovy tohoto předmětu v plném rozsahu. Závady, popsané v oblasti materiálně-technického zajištění výuky ve školní tělocvičně ve zprávě z předcházející inspekce v roce 1997 (viz výčet dokladů, o které se inspekční zjištění opírá), nebyly dosud z finančních důvodů odstraněny. Zlepšila se pouze údržba školního hřiště. Fitcentrum, kam žáci občas, z nedostatku dalších vhodných prostorů, v zimě docházejí, je soukromé zařízení a nebylo předmětem inspekce. Místní sokolovna je za současného stavu pro výuku tělesné výchovy zcela nevhodná. Vybavení kabinetu drobným náčiním a dalšími pomůckami je průměrné. Naproti tomu lyžařská výzbroj, používaná během výcvikových kursů, má velmi dobrou úroveň. Prostorové podmínky výuky vykazují v zimním období citelně slabá místa, vybavení pomůckami pro běžnou výuku je průměrné.

Příznivý účinek samotného předmětu na duševní zdraví žáků podporovali vyučující ve sledovaných hodinách tím, že často střídali různá cvičení, o která měli žáci zájem, prožívali při nich radost z pohybu a pocit úspěchu. K diferenciaci nároků na žáky došlo pouze v jedné hodině. Nebyla využita ani v tom případě, kdy bylo procvičováno rozšiřující učivo a v důsledku jeho nedostatečné metodické přípravy nebyli žáci schopni požadovaný prvek zacvičit a měli ze cvičení strach. Vyučující většinou vedli žáky k dodržování zásad osobní hygieny a bezpečnosti během cvičení. Odborná firma provádí pravidelné revize náradí. Podlaha a teplota v tělocvičně nevyhovují hygienickým normám. Psychohygienické podmínky byly ve sledovaných hodinách celkově průměrné.

Všechny hospitované hodiny měly strukturu obvyklou při výuce tohoto předmětu. Úvodní rušná část formou drobných her měla postačující intenzitu. Ve skladbě a provedení rozcvičení

byly, z hlediska fyziologických požadavků a anatomických předpokladů žáků, značné rozdíly. Od důkladného, promyšleného strečinkového protažení až po hodiny, kde tuto část hodiny vedli žáci bez předcházející konzultace s vyučujícím. Cílem hlavní části hodin většinou bylo opakování a procvičování již osvojených pohybových dovedností. Nároky kladené na žáky odpovídaly jejich věku. Žáci měli velmi dobré pracovní návyky. V organizaci výuky byly zaznamenány dílčí nedostatky (malý počet družstev, nevyužití celé plochy tělocvičny, malý počet opakování cvičení atd.), které ovlivňovaly celkové efektivní využití zkrácené doby určené pro cvičení (v důsledku přecházení do tělocvičny z vedlejší budovy). Organizaci, metody a formy výuky lze celkově hodnotit jako průměrné.

V úvodu hodin byli žáci vždy seznámeni s programem, méně již s jejich cílem. Dalšími motivačními nástroji, kromě již výše uvedených (viz psychohygienické podmínky), byly ukázky požadovaných cviků, časté pochvaly během cvičení, taktí oprávněných chyb, spravedlivé vyhodnocování soutěživých cvičení. Žáci cvičili se zájmem a s chutí. Celkové hodnocení bylo v závěru hodin prováděno spíše výjimečně. Motivace a hodnocení žáků byly ve většině hodin velmi dobré.

Oblast interakce a komunikace měla rovněž velmi dobrou úroveň. V hodinách tělesné výchovy nebylo příliš mnoho příležitostí pro větší komunikaci mezi účastníky výchovně-vzdělávacího procesu. Žáci plnili organizační pokyny vyučujících, snažili se neopakovat vysvětlené chyby, dodržovali stanovená pravidla chování. Při hrách a soutěžích měli dostatek možností pro vzájemnou spolupráci, povzbuzování a projevování tolerance. Vyučující měli k žákům většinou velmi pěkný vztah. V jejich verbální a neverbální komunikaci nebyly zaznamenány závažné nedostatky. Veškeré pokyny byly jasné, stručné.

Ze sedmi sledovaných hodin byla výuka ve třech z nich celkově hodnocena jako velmi dobrá, ve čtyřech hodinách jako průměrná.

Celkově je výuka tělesné výchovy ve sledovaných hodinách hodnocena jako průměrná.

Hodnocení kvality vzdělávání

Členové inspekčního týmu vykonali během inspekce 48 hospitací v sedmi ze sedmnácti povinných předmětů učebního plánu zvoleného vzdělávacího programu. Ve dvou hodinách (4 %) byla výuka celkově hodnocena jako vynikající, v devatenácti hodinách (40 %) jako velmi dobrá, v sedmnácti hodinách (35 %) jako průměrná a v 10 hodinách (21 %) měla výrazné nedostatky. V celkovém hodnocení jednotlivých sledovaných jevů a ukazatelů vykazovaly nejlepší hodnoty oblasti motivace a hodnocení žáků, interakce a komunikace a psychohygienických podmínek výuky. Podstatně horší bylo celkové hodnocení v oblastech plánování a přípravy, materiálních podmínek výuky a organizace, metod a forem vyučování. Nejhorší hodnocení má oblast personálních podmínek výuky - pouze v devatenácti sledovaných hodinách (40 %) vyučovali pedagogičtí pracovníci s požadovanou odbornou a pedagogickou způsobilostí. Tato hodnota je v souladu s výše uvedenou celkovou odborností výuky ve škole.

Celkově byla kvalita vzdělávání v hospitovaných hodinách hodnocena jako průměrná.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

V roce 1997 předložil ředitel školy při tzv. „rekonkurzu“, materiál *Stručný přehled činnosti za uplynulé období, plány a cíle v období dalším*, ve kterém se zabýval analýzou tehdejšího stavu a stanovil cíle rozvoje školy na další čtyřleté období, jehož konec bude letos v červnu. Analýza stavu v r. 1997 se zaměřila zejména na dvě základní oblasti: materiálně-technickou a personálního zabezpečení výuky. Už v tomto koncepčním materiálu se zabýval situací, která je specifická očekávaným nárůstem žáků v daném období zejména na prvním stupni základní školy.

Nejpropracovanější byla oblast materiálně-technická. Ke dni konání inspekce byly mnohé úkoly splněny (modernizace počítačové pracovny, rekonstrukce staré školní budovy - školní dílna a prostory pro školní družinu, ...). V praxi ředitele však bylo dosud také mnoho času věnováno řešení dalších prostorových podmínek pro zajištění výuky stále většího počtu žáků, které však do jeho zákonných povinností nepatří (za zajištění těchto podmínek odpovídá obec - viz § 14 odst. 1 zák. ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů).

Jen u konstatování stavu zůstalo v oblasti personálního zajištění výuky. Naznačena byla pouze spolupráce se zřizovatelem (řešení bytové otázky učitelů, „věrnostní“, příplatky kvalifikovaným učitelům). Nedošlo ke zhodnocení možností, jak zlepšit situaci v rámci vnitřních zdrojů (plány osobního rozvoje, co nejlepší využití odbornosti stávajících učitelů atd.), jak vyhledávat nové odborně a pedagogicky způsobilé zaměstnance. Za personální podmínky přitom nese ředitel plnou zodpovědnost (viz § 3 odst. 1 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů). Za uplynulé čtyřleté období se situace v této oblasti nejen nezlepšila, ale výrazně zhoršila (viz kapitola vedení a motivování pracovníků).

Oblasti výchovně-vzdělávací se uvedený materiál nevěnoval. V roce 1996/1997 zahájila škola ve všech ročnících výuku podle výše uvedeného vzdělávacího programu. V prvním až sedmém ročníku byl dodržen doporučený způsob postupného přechodu na nový vzdělávací program, v osmém a devátém ročníku však nebyly upraveny odchylky a naplánováno jejich postupné vyrovnání. V současné době existují interní učební plány pro všechny ročníky. Současné operativní materiály (rozvrh hodin, úvazky učitelů) tomuto záměru odpovídají. V učebních plánech pro druhý stupeň však není provedena jejich úprava v souladu s platným učebním dokumentem (výtvarné výchově je v průběhu čtyř let věnováno o jednu hodinu méně než je předepsané minimum). Každoročně se dílčím způsobem mění skladba volitelných předmětů. Letos se v sedmém až devátém ročníku učí předměty *informatika* a *technické kreslení*, v osmém a devátém ročníku navíc ještě *provoz domácnosti*.

Ve škole není zavedeno roční plánování, v ročním kalendáři jsou pouze upřesněny obecně dané aktivity a úkoly, které vycházejí z organizace školního roku. Nelze také doložit vyhodnocování úkolů daných koncepčním materiálem, rozplánování úkolů do jednotlivých let a aktualizace těchto plánů (např. i předložený plán oprav a údržby nebyl od r. 1997 aktualizován). V praxi je vžitě pouze vyznačování různých akcí a činností, které jsou organizovány nad rámec vlastní výuky, na tabuli ve sborovně školy. Na vytvoření tohoto měsíčního „plánu“, práce se podílejí všichni pedagogičtí pracovníci, mnohdy se jedná spíše o oznámení, co který učitel chystá, než o plánování, jako součást řízení ze strany ředitele.

Pro individuálně integrované žáky, na které škola požadovala finanční příspěvek od školského úřadu, jsou vedeny individuální vzdělávací plány. Jejich přípravě se věnovaly zejména obě výchovné poradkyně a učitelky, které vedou ambulantní nácviky pro žáky se specifickými vývojovými poruchami učení.

Vzhledem k velikosti a podmínkám školy má současný způsob plánování co do rozsahu a účelnosti výrazné nedostatky.

Organizování

Škola má právní subjektivitu. Vedení školy tvoří ředitel školy a jeho zástupkyně (v její kompetenci je zejména první stupeň). V současné době je zástupkyně ředitele dlouhodobě nemocná. Ředitel školy dosud nepověřil nikoho jejím zastupováním. Přenesl pouze část kontrolních kompetencí na metodické orgány (viz kapitola vedení a motivování pracovníků).

Základním dokumentem, podle kterého se řídí chod školy v této oblasti, je *Organizační struktura školy*. Tento materiál ale není rozpracován do podrobného organizačního řádu. Kompetence jsou písemně stanoveny pro jednotlivé učitele formou individuálních pracovních náplní (uloženy v jejich personální dokumentaci). Náplně práce jsou také zpracovány pro provozní zaměstnance.

Na prvním stupni jsou zřízena dvě metodická sdružení (pro první až třetí ročník a pro čtvrtý a pátý ročník), na druhém stupni potom pracují další metodické orgány - jedna předmětová komise pro humanitní předměty a druhá předmětová komise pro přírodovědné předměty. Tyto metodické orgány o své činnosti vedou zápisy. S výjimkou metodického sdružení pro první až třetí ročník, z nich vyplývá pouze formální a průměrná práce. Nedůslednou práci metodických orgánů dokazují také nedostatky zjištěné v dodržování učebních osnov.

Organizační struktura v podstatě umožňuje operativní řízení školy, ale v současné době, částečně z objektivních příčin, je jen omezeně funkční. V dlouhodobé perspektivě se jeví jako málo účinná.

V zápisech o pedagogických radách se objevují podrobné přehledy chování a prospěchu žáků a také pedagogicko-organizační opatření. Většina zápisů ale jeví opět rysy formálnosti. Ředitel si vede kromě předložené knihy se zápisy z pedagogických rad také počítačovou verzi těchto zápisů, přičemž tato verze je obsažnější a obsahově vyváženější.

Časově-tematické plány pro jednotlivé předměty ředitel školy nařídil zpracovat. Následná kontrola se však týkala pouze splnění úkolu, nikoli úrovně a obsahu odevzdaných plánů. V důsledku toho byly inspekcí zjištěny nedostatky v plnění osnov českého jazyka, matematiky, dějepisu a přírodovědy (viz hodnocení jednotlivých předmětů).

V povinné dokumentaci (třídní knihy, třídní výkazy, katalogové listy) byla shledána řada dílčích chyb a nedostatků. Jsou důkazem malé důslednosti při kontrolní činnosti.

Ve škole je řádně vedena evidence přijatých a řešených stížností. Za poslední dva školní roky bylo řešeno celkem sedm stížností, převážně oprávněných.

Informační systém školy je funkční, a to jak vzhledem k žákům a pracovníkům školy, tak vzhledem k veřejnosti. Vnitřní informační systém umožňuje operativní předávání informací zejména prostřednictvím výpočetní techniky. Přes počítač, který je umístěn ve sborovně, mají všichni učitelé přístup na server v ředitelně, v němž jsou uloženy všechny důležité aktuální informace. Každý učitel má také v rámci vnitřní školní počítačové sítě intranet svoji schránku, jejíž pravidelné vybírání je stanoveno i v řádu školy. Dále k jejich informovanosti slouží denně aktualizovaná nástěnka ve sborovně (zastupování apod.) a příležitostné oběžníky.

Informace rodičům a veřejnosti poskytuje škola prostřednictvím žakovských knížek, tradičních

třídních schůzek a konzultačních hodin. Rada školy je ustavena. Rodiče nevytvořili žádné jiné občanské sdružení. Na veřejnosti se škola prezentuje především každoročně vydávaným informativním letáčkem, články v regionálním tisku a také různými kulturními vystoupeními (viz další významná zjištění).

Školní řád je sestaven v souladu s obecně závaznými právními předpisy. Nebyl ale dodržen Metodický pokyn MŠMT č.j. 14 514/2000-51 k prevenci sociálně patologických jevů. Škola nemá ve školním řádu ustanovení, která by se týkala xenofobie, rasismu a šikanování.

Výroční zpráva školy za školní rok 1999/2000 byla pedagogickou radou projednána 22. června 2000. Je zpracována v souladu s obecně závaznými právními předpisy, ale neobsahuje analytické prvky a jen obtížně může sloužit k hodnocení vlastní práce.

Rozhodnutí ředitele školy (zejména odklady školní docházky) jsou vydávána v souladu s platnými právními předpisy, jsou doložena dalšími potřebnými dokumenty (vyjádření odborníků, žádosti rodičů).

S pedagogickými pracovníky, kteří jsou se žáky vysíláni na lyžařský výcvik, nebyla ve šk. r. 1999/2000 uzavřena dohoda o souběžném pracovním poměru vychovatele podle § 237 zákona č. 65/1965 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů. Tím byl porušen § 97 odst. 2 téhož zákona, protože přesčasová práce uvedených pracovníků činila více než 8 hodin týdně.

Kázeňské problémy v devátém ročníku byly vyřešeny nevhodným způsobem. Zákazem „stěhování“, – tzn. zamezením přístupu těchto žáků do odborných pracoven.

Oblast organizování má průměrnou úroveň.

Vedení a motivování pracovníků

Charakteristickým znakem školy je časté střídání pedagogických pracovníků. Od šk. r. 1997/1998 ke dni konání inspekce do školy nastoupilo 25 lidí a ve stejné době odešlo 18 z nich. Většinou se jednalo o pracovníky, kteří neměli pedagogickou a odbornou způsobilost k vyučování v základní škole požadovanou vyhláškou MŠMT ČR č. 139/1997 Sb., o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků a o předpokladech kvalifikace výchovných poradců (dále pouze vyhláška). Ředitel školy se snaží sbor stabilizovat. Spolupracuje přitom s úřadem práce, s referátem školství okresního úřadu, s pedagogickou fakultou, odborným tiskem a se zřizovatelem. Přes veškerou snahu se však zatím nedaří tento úkol splnit.

Ve šk. r. 2000/2001 je ve škole 29 pedagogických pracovníků. Z toho 12 pracovníků má předepsanou odbornou a pedagogickou způsobilost pro vyučování v základní škole, čtyři absolvovali střední pedagogickou školu, obor vychovatelství nebo učitelství pro mateřské školy, šest má vysokoškolské vzdělání pro výuku na středních školách nebo studovali neučitelské obory a 7 studovalo na středních školách všeobecného zaměření.

Z hlediska pedagogické a odborné způsobilosti výuky stanovené vyhláškou je nejlepší situace v prvních třídách, v jedné druhé a jedné čtvrté třídě, kde všechny vyučující mají předepsanou odbornou a pedagogickou způsobilost. V dalších osmi třídách prvního stupně vyučující požadovanou způsobilost nemají. Na druhém stupni je učiteli s předepsanou odbornou a pedagogickou způsobilostí vyučováno v celém rozsahu učebního plánu pouze českému jazyku a přírodopisu.

Ze zápisů v třídních knihách za šk. r. 1999/2000 vyplývá, že ředitel školy a jeho zástupkyně vykonali u 12 pedagogických pracovníků, kteří neměli způsobilosti požadované vyhláškou, 21 hospitací (ředitel školy 6, zástupkyně 15). O důslednějším vedení se však dá usuzovat pouze u 8 pracovníků jejichž práce byla sledována alespoň ve dvou hodinách. Dalších 17 hospitací

(ředitel školy 3, zástupkyně 14) vykonali členové vedení školy u odborně a pedagogicky způsobilých vyučujících. Celkem se tedy ředitel školy podílel na vedení pracovníků formou hospitací v 9 hodinách, zástupkyně ředitele ve 29 hodinách.

V důsledku toho, že v letošním školním roce je zástupkyně ředitele od měsíce října dlouhodobě nemocná, delegoval ředitel školy vedení učitelek prvního stupně, které nemají pedagogickou a odbornou způsobilost, na zbývající kolegyně prostřednictvím metodických sdružení. Zápisy v třídních knihách a z jednání těchto orgánů dokládají pomoc při přípravě tematických plánů, vlastního vyučování a třídních schůzek, hospitační činnost vedoucích metodických sdružení, včetně konkrétních doporučení ke zlepšení zjištěného stavu, předávání zkušeností z odborných seminářů. Učitelky pověřené vedením kolegyň u nich vykonaly zatím 12 hospitací a připravily pro ně 3 vzorové hodiny. Stejná metodická pomoc však zcela chybí vyučujícím na druhém stupni. Zástupkyně ředitele hospitovala na začátku školního roku dvakrát, ředitel školy ke dni konání inspekce rovněž dvakrát. Společně se členy inspekčního týmu se zúčastnil pěti hospitací. Během rozboru těchto hodin dokázal dobře zhodnotit všechna pozitiva i negativa.

O malé efektivitě vedení pedagogických pracovníků svědčí fakt, že všechna negativa zjištěná členy inspekčního týmu ve sledovaných hodinách se téměř shodují s těmi, která byla uvedena ve zprávě z předcházející inspekce v roce 1997.

Jedním z motivačních činitelů uplatňovaných při plnění zadaných úkolů jsou kritéria přiznání osobních příplatků a zvláštních odměn. Byla vypracována ředitelem školy na základě vnitřního předpisu čj. 30/1999 pro odměňování zaměstnanců na Základní škole Milovice. Předpis byl vydán v souladu s platnými zákony a nařízeními zabývajícími se platem a odměnami pracovníků ve školství. Všichni pracovníci byli s oběma materiály seznámeni. Jednotlivé částky jsou značně diferencovány. Při jejich stanovení přihlíží ředitel jak k závěrům vlastní hospitační činnosti, tak i k přehledu mimoškolní činnosti, který vyplňují za dané období sami zaměstnanci. Výše osobního ohodnocení se mění každé dva měsíce.

Před dvěma lety použil ředitel školy jako součást hodnocení učitelů i test, který se zabýval jejich sebehodnocením. V dalších letech však již test nebyl použit. Důvodem byla, podle vyjádření ředitele školy, malá sebekritičnost respondentů.

Jiné materiály, než výše uvedené, k hodnocení pracovníků ředitel školy nepoužívá.

Učitelům, kteří zůstávají ve škole čtyři a více let, vyplácí zřizovatel pravidelně zvláštní „věrnostní příplatek“. Za minulý školní rok tuto odměnu obdrželo osm lidí v celkové výši 28000 Kč. Zřizovatel školy se také podstatnou měrou podílí na zajišťování bytů pro učitele. Zatím jim přidělil osm bytů a další dva až tři byty budou zájemcům k dispozici v letních měsících.

Ředitel školy podporuje účast učitelů na vybraných akcích dalšího vzdělávání organizovaných v současnosti Službou škole v Nymburce, dříve školským úřadem. Za poslední tři roky se 15 pedagogických pracovníků zúčastnilo 47 přednášek, besed, seminářů, kurzů a exkurzí. Kromě tří učitelek cizích jazyků, které neměly pro tento předmět odbornou a pedagogickou způsobilost, se těchto akcí zúčastnily jen tři další učitelky bez požadované kvalifikace. V nabídce akcí organizovaných bývalým školským úřadem pro začínající a neaprobované učitele přitom byly v každém školním roce alespoň čtyři odborné besedy, ukázkové hodiny a další metodická pomoc. Nejvíce prostředků bylo věnováno na přípravu učitelů cizích jazyků, na kurzy náprav vývojových poruch učení a na semináře pro ředitele školy.

V rámci dalšího vzdělávání učitelů se téměř celý kolektiv vyučujících pravidelně zúčastňuje i tzv. víkendových Dnů pro pedagogické sbory (semináře zejména z psychologie spojené s relaxací v objektu mimo město). Během školního roku se sbor schází i k jiným společenským příležitostem. Posledním motivačním činitelem je možnost čerpání finančních prostředků

z Fondu kulturních a sociálních potřeb, ať již formou lístků do divadel, či menších půjček.

Oblast vedení a motivování pracovníků má průměrnou úroveň.

Kontrolní mechanismy

Ředitel zpracoval písemný plán kontroly. Kontrolní činnost člení na hospitace, kontrolu výsledků učení a kontrolu dokumentace. Mimo tento plán zůstává kontrola práce provozních zaměstnanců, výchovných poradkyň, práce hospodářského úseku. Hospitační činnost je plánována zejména u nových učitelek, do prvních tříd, do deváté třídy, na výuku jazyků, do školní družiny, na výchovy. Výsledky učení chce vedení kontrolovat prostřednictvím projektu Kalibro v devátém ročníku, vlastními písemnými pracemi, kontrolou úrovně čtení v prvním ročníku.

Rozdělení kontrolních kompetencí mezi ředitele a jeho zástupkyni se řídí ústní dohodou: podmínky, průběh a výsledky výchovně-vzdělávací činnosti na prvním stupni má převážně kontrolovat zástupkyně, na druhém stupni ředitel (přičemž se nevylučuje prolínání hospitační činnosti podle odbornosti). Kontrola pedagogické dokumentace byla svěřena zástupkyni. Kontrolu systému výchovného poradenství, práce třídních učitelů, provozu a hospodaření si (podle ústního sdělení) ponechal ředitel.

V současné době lze jen velmi omezeně doložit plnění plánu kontroly v letošním školním roce. Negativně je poznamenáno již zmíněným dlouhodobým onemocněním zástupkyně ředitele. Výkonem jejich řídicích a kontrolních kompetencí nebyl ředitelem dosud nikdo pověřen. Ředitel přenesl jen některé kontrolní kompetence dočasně na metodické sdružení učitelek prvního stupně (viz předcházející kapitola). O vykonaných hospitacích si vede ředitel školy písemné zápisy. Jak rovněž vyplývá z předcházející části zprávy je četnost jeho hospitací poměrně nízká. Nemůže také prokázat, že s kontrolovanými osobami výsledky kontrol projednává. Ze zápisů z pedagogických rad či z provozních porad nevyplývá, že jsou výsledky kontrol analyzovány, zobecňovány, projednávány a že jsou přijímána nápravná opatření, jejichž splnění je opět kontrolováno. Doložitelná je vnější kontrola výsledků učení v deváté třídě (dva ročníky projektu Kalibro) a vnitřní kontrola formou vlastních „ředitelských“, prověrek (např. letos v IX. třídě, včetně analýzy a plánu nápravy).

V kontrolním systému vůči celé organizační struktuře jsou nedostatky. Rozsah a účinnost kontrolních mechanismů jsou podprůměrné.

Hodnocení kvality řízení

V jednotlivých kapitolách pojednávajících o řízení školy se vyskytují výrazné nedostatky. Celková úroveň řízení školy je proto pouze vyhovující.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Výuka dějepisu

Při této orientační inspekce nebyl sledován předmět dějepis, ale při kontrole třídních knih bylo zjištěno, že v loňském školním roce byly porušeny v devátém ročníku učební osnovy zvoleného vzdělávacího programu tím, že nebylo vůbec probráno učivo o moderních dějinách. Poslední probrané téma se podle třídní knihy týkalo konce II. světové války.

Mimoškolní činnost

Ve výročních zprávách o činnosti školy je doložena její rozsáhlá tzv. mimoškolní činnost, která významným způsobem ovlivňuje rozvoj celkové kulturnosti žáků. V každém školním roce je opakován velký počet návštěv divadelních a filmových představení, výstav, výchovných koncertů, exkurzí a výletů. Učitelé připravují žáky k účasti v okresních kolech soutěží vyhlášených MŠMT ČR či jinými subjekty. Největších úspěchů žáci dosahují ve sportovních soutěžích (např. ve stolním tenisu, v kopané, v plavání), ale i ve výtvarné výchově a v soutěži dívčích klubů.

Důležitou součástí života školy jsou i vlastní akce (např. školy v přírodě, činnost tří oddělení školní družiny a 11 zájmových kroužků v rámci školního klubu, sportovní den, prezentace výsledků školy na výstavách, besedy s rodiči) a podíl učitelů i žáků na životě obce (ve Sboru pro občanské záležitosti či v redakci místních novin). Pro žáky s vývojovými poruchami učení jsou zřízeny dvě specializované třídy a ambulantní nácviky. Od poslední inspekce v roce 1997 došlo k podstatnému zlepšení prostorových a materiálních podmínek pro práci školní družiny a byla vybudována keramická dílna.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Výroční zprávy o činnosti školy a výroční zprávy o hospodaření školy za šk. r. 1997/1998, 1998/1999 a 1999/2000.
- Inspekční zprávy čj. O-03-06/9798-288Ri z orientační inspekce (modul B) ze dne 10. října 1997 a čj. O-03-06/9697-151 Ri ze dne 27. května 1997.
- Podkladová inspekční dokumentace vypracovaná ředitelem školy.
- Povinná dokumentace školy dle § 38a odst. 1 zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních a středních škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, kromě materiálů uvedených pod písmeny i, j, l.
- Vnitřní předpisy a další materiály vypracované ředitelem školy (vnitřní platový předpis, povinnosti pracovníků, kritéria přiznání nenárokových složek platu, úvazky učitelů pro šk. r. 2000/2001, koncepční materiál z roku 1997 - *Stručný přehled činnosti za uplynulé období, plány a cíle v období dalším*, plán oprav a údržby, plán kontrolní činnosti pro šk. r. 2000/2001).
- Časově tematické plány sledovaných předmětů.
- Inventární deníky kabinetů matematiky, fyziky, chemie, přírodopisu a tělesné výchovy.
- Přehledy čerpání finančních prostředků na další vzdělávání pedagogických pracovníků.
- Vzorčky žákovských knížek a písemností žáků.
- Vlastní hospitační záznamy členů inspekčního týmu.

ZÁVĚR

Škola má ke své činnosti průměrné materiální podmínky. Největší problémy se v této oblasti vyskytovaly, z hlediska vybavení pomůckami nebo odborných pracoven, ve sledovaných hodinách fyziky, chemie, matematiky, přírodopisu a tělesné výchovy. Aktuální vybavení počítačové pracovny je v současné době průměrné. Během inspekce však tato pracovna, ani žádná jiná audiovizuální technika, nebyly použity. Rovněž v celkovém hodnocení

psychohygienických podmínek byla zjištěná pozitiva a negativa v rovnováze. Zásadním problémem je však nevyhovující stav v oblasti personálních podmínek zajištění výuky, a to zejména na druhém stupni. Z tohoto důvodu jsou celkové podmínky k činnosti školy pouze vyhovující.

Průběh vzdělávání byl hodnocen v jednom ze sledovaných předmětů jako velmi dobrý, v pěti předmětech jako průměrný a v jednom předmětu měl výrazné nedostatky. Celková úroveň výuky byla ve sledovaných předmětech průměrná.

Úroveň plánování vzhledem k velikosti a podmínkám školy je podprůměrná. Ředitel dosud nezareagoval na změny obou parametrů, podcenil potřebný rozsah plánování. Na koncepční záměry nenavazují žádné konkrétní střednědobé či krátkodobé plány. Inspekční zjištění ukazují, že řediteli chybí jasná strategie postupného rozvoje a řízení kvality.

Ředitel školy vynakládá poměrně značné úsilí při získávání dalších pedagogických pracovníků, ale podstatně méně se již věnuje jejich přímému metodickému vedení.

Oblast organizování má průměrnou úroveň.

Systém vnitřní kontroly vůči celé organizační struktuře má některé závažné nedostatky. Důsledná kontrola výchovně-vzdělávacího procesu je dokladovatelná jen částečně. Inspekční zjištění ukazují na formalismus kontroly povinné či vedením školy vyžadované dokumentace. Ředitel školy jen obtížně prokazuje, jsou-li výsledky kontrol projednávány s kontrolovanými osobami, jsou-li přijímána opatření k nápravě zjištěných nedostatků a probíhá-li kontrola jejich splnění a účinnosti.

Celková úroveň řízení školy je pouze vyhovující.

Finanční prostředky ze státního rozpočtu jsou čerpány efektivně především na nákup učebnic. Modernizace učebních pomůcek v jednotlivých kabinetech je prováděna nerovnoměrně.

Na základě všech výše uvedených zjištění je škola celkově hodnocena jako pouze vyhovující.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Jaroslav Richter
Členové týmu	Mgr. Zdeňka Fadrná
	Mgr. Pavel Skokan

V Nymburce dne 29. ledna 2001

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 5. února 2001

Razítko

Ředitel školy

Podpis

Karel Haizler

.....

Předmětem inspekce bylo důležitější zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacního protokolu ČŠI
Okresní úřad	27. února 2001	036 50/2001 - 2453
Zřizovatel	27. února 2001	036 51/2001 - 2453
Rada školy	není zřízena	-

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacního protokolu ČŠI	Text
26. února 2001	036 41/2001 - 2453	Viz skenovaná příloha.